

DIFERITI ȘI EGALI

SUBIECTELE EDIȚIEI:

- Rolul proiectului în viața copiilor mediator
- Implicarea mediatorilor în diferite domenii ale proiectului
- Planurile copiilor mediator pentru următorul an
- Conferința profesorilor „Integrare prin participare”
- Galeria foto
- De prin lume adunate: tradiții și obiceiuri pentru cea mai lungă zi din an

- În acest număr al buletinului, copiii mediator din Gimnaziile Răciula, Bahmut, Pîrjolteni și Liceul Teoretic Țibirica, din raionul Călărași doresc să împărtășească experiențele pe care le-au trăit pe parcursul întregului proiect, ce schimbări s-au produs în gândirea lor, atitudinea față de semenii, felul de a comunica și a vedea lucrurile din jur.
- Publicația este adresată copiilor, părinților, îngrijitorilor, profesioniștilor și factorilor de decizie responsabili de protecția copilului la nivel local.

Rolul proiectului în viața copiilor mediator

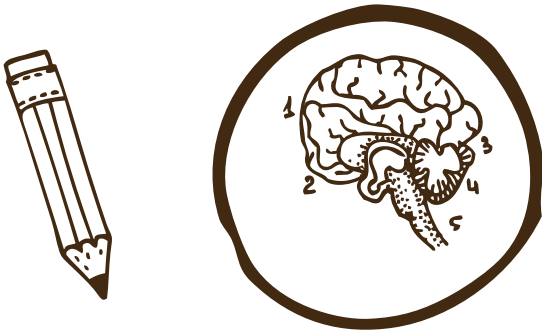
Începând cu luna septembrie 2012 și până în luna mai, anul curent, cei 52 de copii mediator din localitățile menționate au fost instruiți cu privire la drepturile copilului, cu accent pe dreptul la nondiscriminare și protecție față de violență, au monitorizat diferite situații în școală și comunitate, s-au adresat profesorilor pentru a rezolva anumite cazuri de abuz sau discriminare, au scris mesaje către profesori, părinți și ceilalți adulți responsabili de protecția drepturilor copilului etc.

La finalul acestui an de activitate, mediatorii s-au întâlnit în cadrul unui atelier de evaluare a activităților proiectului, care a avut loc pe data de 30 mai 2013, în incinta Școlii Profesionale din orașul Călărași.

La această întâlnire, ei și-au amintit despre toate evenimentele și activitățile la care au participat timp de un an școlar. Apoi, copiii au analizat schimbările care s-au produs cu ei ca rezultat al participării la proiect.

Pentru aceasta, individual sau în grupul mare, participanții au desenat schematic o figură de om și au divizat-o în două părți printr-o linie verticală. Sarcina participanților la atelier a fost să deseneze în partea stângă a figurii cum au fost ei până la implicarea în proiect, iar în partea dreaptă – cum sunt acum, după ce au participat la proiect. Fiecare parte a figurii simboliza diferite domenii în care mediatorii au observat anumite schimbări la sine:

CAPUL - schimbări care s-au produs în cunoștințe și în felul de a gândi.

Acum un an, copiii mediatorii cunoșteau mai puțin despre drepturile copilului, nu aveau suficientă pregătire să recunoască cazurile de violență și discriminare, nu înțelegeau cum aceste fenomene pot afecta viața copiilor. Însă, odată cu implicarea în activitățile proiectului, mediatorii au acumulat mai multe **cunoștințe** despre sine și semenii, despre dreptul la nondiscriminare și protecție față de violență, au devenit mai responsabili față de acțiunile lor, mai empatici și mai atenți cu semenii:

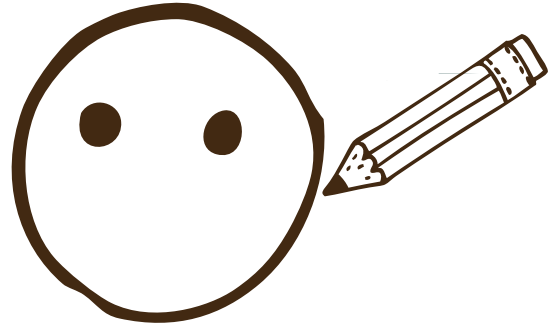
În cunoștințele mele s-au schimbat multe, nu cunoșteam de ce copiii sunt discriminați și cum se simte un copil discriminat, eram mai nepăsătoare la ceea ce se întâmplă în jur.

Înainte ca noi să fi fost pregătiți în rol de mediator, nu știam ce este violența și discriminarea, dar acum am aflat, înțelegem și putem să le comparăm.

Am început să meditez mai mult atunci când spun ceva unei persoane, mai ales copiilor. Și, datorită faptului că am acceptat rolul de mediator, părerea celor din jur despre mine s-au schimbat, pentru că sunt mai înțelegătoare, nu discriminez și încerc să aplic ceea ce am învățat în timpul proiectului.

De multe ori îmi veneau idei că trebuie cumva să-i ajut pe cei discriminați, dar nu știam cum. Înainte nu știam ce înseamnă să fii copil mediator. Iar după ce m-am implicat în proiect am aflat și particip la viața de zi cu zi în acest rol.

OCHII - schimbări în felul de a se vedea pe sine, familia și comunitatea.

Înainte de proiect, copiii treceau cu vederea cazurile de violență și discriminare care aveau loc în școală sau comunitate și evitau să se implice în conflictele sau în neînțelegerile dintre semenii. Mediatorii au menționat că înainte erau mai pasivi, mai închiși în sine și indiferenți, nu observau nevoile colegilor, iar după ce s-au implicat în activitățile proiectului, au devenit mai responsabili, mai activi și **mai deschiși** față de semenii lor:

Când vedeam copii discriminați nu interveneam, iar câteodată nici nu îi observam. Acum mereu mă implic și încerc să ajut persoanele care sunt discriminate. Mă gândesc mai mult la cei din jur, iar familia mea mă vede mai responsabilă și mai încrezută în puterile mele.

Treceam pe alături, chiar dacă vedeam cazuri de violență sau discriminare. Nu acordam o mare atenție la ceea ce fac și ce spun celor din jur.

Datorită faptului că suntem pregătiți în rol de mediator, putem interveni în cazuri de violență și discriminare și să explicăm colegilor că nu e bine ceea ce fac.

Când merg prin școală, simt schimbări și văd lumea cu alți ochi, observ copii schimbați și mai puțină violență, dar ar trebui să lucrăm în continuare pentru a nu fi nici un pic de violență.

GURA – schimbări în felul de a comunica cu semenii, colegii, prietenii, părinții, profesorii și alte persoane.

Mediatorii au povestit că și modul de comunicare cu semenii și adulții s-a îmbunătățit, iar vocabularul lor s-a dezvoltat. Copiii au devenit mai deschiși spre comunicare cu toți semenii, mai atenți la ceea ce spun și la felul în care vorbesc, pentru a nu răni sau jigni pe cineva. Acum, copiii vorbesc mai calm și cu mai multă răbdare, le explică colegilor dacă aceștia au neclarități. Profesorii și elevii au început să acorde mai multă atenție copiilor mediatorii, să-i întrebe despre experiențele acumulate în cadrul atelierelor de lucru, să le ceară și sfaturi în legătură cu anumite subiecte.

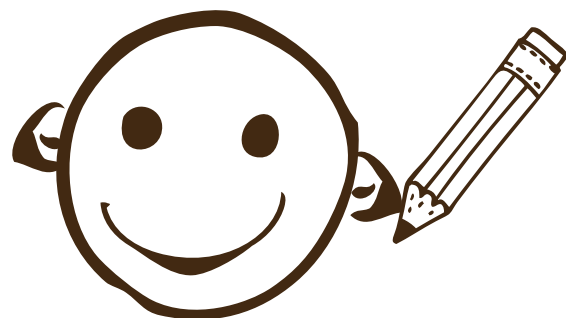
Știam doar să cer de la profesori sfaturi. Strigam la ceilalți. Comunicam cu un ton ridicat și cam urât. Nu vorbeam cu copiii care erau loviți. Acum vorbesc mai liniștit și cu răbdare.

Am început să comunic cu toți copiii despre mai multe lucruri legate de violență și despre drepturile copiilor.

Dacă cineva se adresa la mine pentru a soluționa o problemă, eu le spuneam că nu pot să-i ajut și să ceară sfatul altui coleg.

Acum cunosc mai multe și pot să le explic și celor din jur, am grijă ce vorbesc și ce zic. Mă gândesc ca să nu jignesc pe cineva. Ajut și dau sfaturi colegilor.

URECHILE – schimbări în felul în care copiii sunt ascultați de cei din jur.

Până la proiect opinia mea nu era ascultată, eram închisă în sine și nu eram luată în seamă. Acum copiii și adulții ascultă mai atent opinia mea, iar eu mă simt respectată. Adulții ne tratează cu mai multă încredere.

Adulții nu mă luau în seamă, nu aveam suficientă încredere în mine, dar când le-am vorbit despre ce am învățat la seminar, au fost destul de impresionați. Profesorii și-au schimbat atitudinea față de mine și se adresează când au nevoie.

După ce am fost la seminar, colegii erau cointeresați să afle ce am învățat acolo și erau curioși să afle despre ce am vorbit la seminar. Eu le-am povestit cu plăcere despre discriminare, nondiscriminare și violență.

INIMA – schimbări în atitudinea față de sine și alții (semeni, adulți), în atitudinea celorlalți față de copiii mediatori.

În ce privește **trăirile** și **emoțiile**, copiii mediatori au remarcat că simt satisfacție și trăiesc o stare de fericire. Acum ei se simt mai împliniți și mai importanți decât înainte pentru că au reușit să depășească frica și timiditatea.

În urma proiectului am învățat să fiu mai comunicabilă, să nu fiu timidă, să vorbesc deschis fără teamă de ceva.

Înainte de proiect eram timid, retras în sine, nu vorbeam deschis, pot spune că aveam o frică față de alții.

Noi am observat multe schimbări în atitudinea noastră, suntem mai deschiși unii cu alții, putem vorbi și ne exprimăm gândurile, fără să ne fie teamă de ceva.

Acum când suntem deja în proiectul cu mediatorii, ne simțim foarte bine, suntem mai fericiți, mai împliniți, suntem mai comunicabili și putem vorbi deschis despre grupul nostru.

UMERII - schimbări în responsabilitățile pe care le au.

Până la proiect copiii mediatorii aveau mai puține **sarcini** și **responsabilități**, cele mai importante fiind de a învăța, de a frecventa școala, de a asculta părinții și profesorii. Odată ce au fost implicați în activitățile proiectului, la sarcinile existente s-au adăugat și altele: monitorizarea dreptului la nondiscriminare și protecție față de abuz, medierea neînțelegerilor dintre semeni, raportarea cazurilor mai grave adulților, informarea colegilor despre cele învățate în cadrul atelierelor de lucru, organizarea unor jocuri cu și pentru semeni.

Deși le venea mai greu de la început, cu timpul, copiii s-au adaptat la noile cerințe și au început să facă față mai ușor sarcinilor.

Înainte făceam lucruri mai simple, pe care le știam, scriam doar la lecții, nu făceam proiecte complicate. În cadrul proiectului am aflat ce este discriminare și violență și când trebuie să intervin ca să rezolvăm neînțelegerile dintre copii.

În prezent jucăm mai multe jocuri, ne implicăm în mai multe activități cu prietenii, dăm o mână de ajutor unde e nevoie.

Înainte de proiect, responsabilitățile noastre erau doar de a învăța, a frecventa școala, a asculta părinții și profesorii. Acum facem mai multe lucruri – monitorizăm și intervenim în cazurile de discriminare.

La finalul acestui an de activitate, copiii au menționat mai multe lucruri pe care **le-au învățat** ca rezultat al participării la proiect, că sunt diferiți și egali în același timp, au aceleași drepturi, că neînțelegerile pot fi soluționate prin comunicare, iar violența nu rezolvă conflictele; au învățat să-i respecte pe alții, dar și pe sine, să fie prietenoși cu toți copiii, indiferent de gen, etnie, culoarea ochilor sau părului, iar pentru a atinge un scop trebuie să acționezi:

Eu am învățat ce înseamnă discriminare și violență, am învățat să fiu prietenos, să fiu bun mediator în școală și comunitate, am învățat să nu discriminez pe nimeni.

În timpul proiectului eu am învățat că nu trebuie să discriminăm copiii de altă etnie, religie sau pe cei care nu au cine-i protejea.

Eu am învățat că toți copiii sunt egali și că putem să ne împrietenim, chiar dacă unii sunt de altă etnie sau de altă religie.

Am învățat să nu discriminez și să fiu mai prietenos, să respect pe cei mici, să ajut persoanele care sunt cu nevoi speciale.

Am învățat să mă respect pe mine însămi și pe cei din jur, să fiu prietenoasă cu toți, să ajut pe cei care au nevoie de ajutor, am învățat cum trebuie să fie un mediator adevărat.

Eu am învățat că toți copiii sunt egali și trebuie să se respecte unii pe alții, să nu se discrimineze, să nu se poreclească, să rădă de cineva.

Am învățat că nu contează culoarea ochilor, culoarea părului sau altceva, pentru că important este că toți suntem egali și toți avem aceleași drepturi.

Am învățat să ascult pe cei din jur, să fiu mai prietenoasă, să mă implic în diferite situații. Într-un cuvânt aș spune că am învățat să mă respect pe mine însămi, dar și pe ceilalți.

Implicarea mediatorilor în diferite domenii ale proiectului

Copiii mediatorii au evaluat nivelul de implicare personală în proiect, apreciind pe o scală de 5 puncte (1-implicare maximă în măsura capacităților proprii, 5-implicare mai puțină) în ce măsură au contribuit în fiecare din cele 4 domenii.

- Informarea colegilor despre dreptul la nondiscriminare și protecție împotriva violenței
- Monitorizarea dreptului la nondiscriminare și protecție împotriva violenței
- Medierea micilor neînțelegeri între colegi
- Raportarea, adresarea cazurilor de discriminare și violență la profesori sau la alți adulți

Pentru a-și aprecia nivelul, participanții au lipit câte o bulină în fiecare cadran. Rezultatele acestei votări neobișnuite arată că:

Gradul de implicare a mediatorilor a fost diferit de la un domeniu la altul.

Mai mult de jumătate din mediatorii au menționat că s-au implicat activ în monitorizarea dreptului la nondiscriminare și la protecție față de violență.

Implicarea în medierea conflictelor și neînțelegerilor dintre semeni a fost domeniul în care majoritatea mediatorilor s-au implicat la maximul capacităților lor.

Mediatorii s-au implicat mai activ în raportarea cazurilor de discriminare, decât în informarea colegilor despre dreptul la nondiscriminare și protecție față de violență.

Astfel, observăm că mediatorii și-au îndeplinit rolurile pe care și le-au asumat de la începutul proiectului.

Planurile copiilor mediatori pentru următorul an

Referitor la activitatea în rol de mediator peste un an, participanții la proiect au menționat că se văd mai informați cu privire la drepturile copilului, mai activi în soluționarea diferitelor neînțelegeri dintre semeni și mai buni observatori. Mediatorii consideră că discriminarea și violența vor deveni mai rare ca rezultat al implicării lor în informarea celor din jur despre riscurile acestor fenomene.

Elevii mediatorii au menționat că doresc să participe în cadrul proiectului și la anul următor, împreună cu alți colegi de ai lor, astfel încât, mai mulți copii să aibă posibilitatea de a învăța despre non-discriminare și toleranță. Copiii au menționat că vor continua și la anul următor să monitorizeze cum sunt respectate drepturile copiilor în școală și comunitate:

Peste un an, în rol de mediator, văd copiii mai uniți și mai prietenoși. Cred că așa face tot posibilul ca să aduc la cunoștință informații despre drepturile copiilor, atât copiilor și adulților, cât și oamenilor în vârstă. Aș vrea să fiu mediator și în viitor, ca să pot stopa violența și discriminarea. Aș vrea să-i îndemn și pe ceilalți să fie mediatorii și să pornească spre calea prieteniei.

Peste un an aș dori să fiu în continuare implicată în acest proiect în rol de mediator. Mi-a plăcut foarte mult să rezolv conflictele care îmi sunt în putere, să observ câteva din ele, apoi să vorbesc despre ele împreună cu alți colegi sau profesori. Chiar dacă la anul nu voi fi mediator, eu voi continua să observ ce se întâmplă în jur.

Eu, în rolul de mediator, în anul viitor, aș dori să depun toată străduința pentru a explica la toți că totul se rezolvă prin cuvinte și nu trebuie să aplicăm forța pentru a explica ce trebuie și ce nu trebuie de făcut. Eu aș vrea să se respecte toți, să țină unii la alții, să se ajute la nevoie și mereu să fie ca o familie, să fie mai atenți la ceea ce fac și vorbesc și sper că voi reuși să fac acest lucru.

Eu, în rol de mediator, mă văd mai responsabilă și mai fericită, peste un an voi fi mai mare și voi putea să rezolv mai multe cazuri de violență și discriminare. Aș vrea să mai particip la așa proiecte și să mă implic mai mult în rezolvarea cazurilor de discriminare.

Peste un an, ca mediator, aș vrea să obțin mai multă încredere în mine și să mă informez mai mult, să monitorizez drepturile la nondiscriminare și protecție față de violență, să susțin mai mult colegii neglijăți și să ofer mai mult ajutor. Aș vrea ca și alți copii să ia parte la acest proiect. Mie, ca mediator, mi-a părut bine să fiu în acest rol, pentru că mi-a plăcut să rezolv conflictele și mi-a părut bine să cunosc și alți copii.

Aș vrea să fac ca toți copiii să se simtă egali, indiferent de naționalitate, religie sau mediu de proveniență, iar profesorii să nu facă comparație între elevi. Aș dori ca toți copiii să fie uniți și să se ajute la greu. Aș dori ca împreună cu toți elevii să facem mai multe jocuri distractive și să învățăm să le spunem și altora despre violență.

Conferința profesorilor „Integrare prin participare”

Pe data de 30 mai 2013, în incinta Școlii Profesionale a avut loc conferința finală a profesorilor cu genericul „Integrare prin participare”. La conferință au participat peste 50 de persoane. Printre invitați au fost reprezentanții Consiliului Raional Călărași, Direcției Raionale Învățământ Călărași, organizațiilor neguvernamentale din raion, diriginți și directori adjuncți din școlile implicate în proiect, dar și din alte instituții de învățământ din raionul Călărași – școli primare, gimnazii, licee.

Participanții la Conferință s-au expus asupra rolului activităților curriculare și extracurriculare în procesul de integrare educațională a elevilor excluși social și de promovare a diversității, nondiscriminării și toleranței.

Profesorii au subliniat că informarea populației despre discriminare ar contribui la conștientizarea fenomenului și la diminuarea acestuia. Totodată, formarea inițială și continuă a educatorilor din grădiniță și învățătorilor trebuie să fie orientată spre incluziunea copiilor de la cea mai timpurie vârstă.

Diriginții au accentuat faptul că incluziunea socială a copiilor trebuie abordată într-un mod permanent, sistemic, în toate mediile și la toate lecțiile. Instituțiile educaționale trebuie să dețină o abordare clară, comună,

despre cum pot fi incluși toți copiii în sistemul educațional prin politicile instituției, curriculumul și mediul școlar. Pe lângă aceasta, integrarea copiilor trebuie tratată ca un element indispensabil al sistemului educațional și al tuturor angajaților din sistem, și nu ca o sarcină suplimentară a dirigintelui.

Profesorii au mai menționat că managerii școlari și cadrele didactice au nevoie de formare continuă la subiectul incluziunii sociale. De asemenea, este necesar de revizuit curriculumul școlar, pentru ca acesta să fie focusat pe dezvoltarea competențelor de relaționare, comunicare, rezolvare a conflictelor, luare a deciziilor și pe formarea încrederii în sine, gândirii critice etc.

O altă premisă care va asigura o mai bună incluziune socială, evidențiată de cadrele didactice participante la conferință, este crearea condițiilor echitabile de acces la servicii și resurse comunitare pentru toți copiii și familiile lor.

Diriginții s-au expus și asupra implicării elevilor în rolul de mediator. Ei au evaluat această experiență ca fiind un factor important în împuternicirea copiilor de a acționa și de a contribui la integrarea și dezvoltarea relațiilor dintre semeni.

Galeria Foto

De prin lume adunate: tradiții și obiceiuri pentru cea mai lungă zi din an

Solstițiul de vară, cea mai lungă zi a anului, marchează începutul verii din punct de vedere astronomic. Această zi, învăluită de mister, a constituit încă din antichitate un prilej de a sărbători, de a organiza diverse acțiuni de întâmpinare a verii.

Miezul verii era și o ocazie de găsim și folosire a apei magice. Îmbăierea în lacuri sau râuri avea un efect curativ, dar constituia și un ritual de renaștere. În unele regiuni, spălătul cu roua adunată în ajunul solstițiului reprezenta o practică magică de frumusețe, iar în altele, îmbăierea în apa cu ierburi din noaptea solstițiului reprezenta o cură de refacere a sănătății și vigoriei.

Pentru **celți**, Alban Heruin, adică solstițiul de vară, reprezenta începutul unui nou an, datorită apogeeului luminii. Acest festival al miezului de vară era celebrat în mod tradițional prin ospete în păduri, jocuri și focuri mari de tabără.

În **China antică**, ceremonialul solstițiului de vară consta într-o sărbătoare dedicată pământului, forței feminine și principiului Yin Yang.

În vechea **Galie**, celebrarea solstițiului de vară era denumită „Sărbătoarea Eponei”, după numele unei zeițe a cailor, personificând fertilitatea, independența și agricultura.

În **Suedia**, în fiecare așezare era înălțat și decorat un arbore al „miezului de vară”. Sătenii dansau în jurul lui, iar femeile se îmbăiau într-un râu. Ritualul avea menirea de a aduce ploaia peste câmpuri.

În **Roma antică**, festivalul Vestalia, dintre 7 și 15 iunie, era dedicat zeiței romane a căminului, Vesta. În această

perioadă mâncărurile gătite pe vatra din casă erau aruncate în foc. După modul în care ardea focul se făceau previziuni pentru viitorul familiei din casă.

Anumite obiceiuri legate de miezul verii par să se regăsească în majoritatea culturilor. Solstițiul de vară era o vreme a purificării prin apă și foc, un timp când spiritele pământului și cerului păseau printre oameni. Puteau fi găsite comori îmbelșugate în aur, iar zânele și vrăjitoarele erau mai prezente decât în orice altă perioadă a anului.

În **țările europene**, după convertirea la creștinism, s-a înrădăcinat tradiția sărbătoririi zilei Sfântului Ioan Botezătorul, în ziua de 7 iulie (stil vechi). Această sărbătorire este fixată la câteva zile după solstițiul de vară, asemeni cum Crăciunul a fost stabilit la câteva zile după solstițiul de iarnă.

La noi, solstițiul de vară este apropiat și legat și de sărbătoarea Sânzienelor, marcată pe data de 24 iunie.

Sânzienele sunt făpturi magice, aeriene și de pădure, care au darul de a aduce vindecare oamenilor, parfum și însușiri de leac florilor, belșug în câmpii și fertilitate animalelor. Considerate, în general, drept niște zâne bune, ele generează și efecte adverse, pentru a-i pedepsi pe oamenii păcătoși. Coronițele de Sânziene lăsate noaptea afară puteau asigura fetele că vor face nunta în vară, dacă erau găsite dimineața acoperite de rouă.

Sursa: realitatea.net

Buletinul „Diferiți și Egali” este editat prin contribuția a 52 de copii, elevi din instituțiile de învățământ din Țibirica, Răciula, Bahmut și Pîrjolteni. Buletinul apare în cadrul proiectului „Includerea socială a copiilor prin participare”, implementat de Centrul de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului din Moldova (CIDDC), în parteneriat cu Direcția Învățământ Călărași. Proiectul este susținut financiar de Programul Egalitate și Participare Civică al Fundației Soros-Moldova.

Conținutul și opiniile publicate în acest buletin nu reflectă neapărat poziția Fundației.

Publicația poate fi găsită în variantă electronică la adresa: www.childrights.md/files/buletin3.pdf.

Dacă doriți să aflați mai multe despre drepturile copilului, inclusiv dreptul la nondiscriminare și prevenirea abuzului, vizitați pagina noastră web www.childrights.md. Pentru orice întrebări, comentarii sau propuneri, contactați-ne la numerele de telefon: (022) 747813, 716598, 744600 sau la adresa de e-mail: ciddc@yahoo.com.

Echipa de proiect: Cezar Gavriluc, Diana Panico, Claudia Danii, Irina Gușan, Iosif Moldovanu, Smiljana Simeunovic Frick.

© CIDDC

Centrul de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului din Moldova (CIDDC)

Str. E. Coca 15, MD-2008 Chișinău, Republica Moldova

Tiraj: 800 de exemplare
Chișinău, 2013